

en mere konservativ, en mere tilbageholdende stilling til egentlige politiske afgørelser. Det har vi i Danmark en klar tradition for, Højesteret har i forbindelse med en lang række sager, bl.a. spørgsmålet om skuffede forventninger i erstatningsretten, sagt, at det ikke er et område, som domstolene kan tage stilling til, det er et politisk spørgsmål, som man altså henviser til afgørelse nogle hundrede meter til højre for bygningen med Højesteret, nemlig i Folketinget, fordi det er her, den afgørelse skal træffes.

Problemet er, at man ikke i EF-systemet, ved EF-Domstolen, har samme tilgang til det. Og det her med, at vi ikke laver regler, der er klare nok, vil jeg altså sige må bero på en misforståelse. For hovedparten af de domme, vi har diskuteret i dag og kritiseret i den her diskussion om the policy making, altså den politiske aktivisme ved Domstolen, har et retsgrundlag, der er fuldstændig klart. En af de afgørende er f.eks. dommen om det danske produktansvarsregelsæt, hvor man i Ministerrådet blandt alle medlemslandenes regeringer var fuldstændig enige om en erklæring om, at Danmark selvfølgelig skulle have lov til at bevare sin høje forbrugersikkerhed. Det kom man ved EF-Domstolen frem til var i strid med det indre marked, og man underkendte det. Så der har ikke været nogen som helst uklarhed ved Ministerrådet; der var fuldstændig enighed om, at Danmark skulle have lov til at have en højere forbrugersikkerhed, men man mente bare fra EF-Domstolens side, at man var berettiget til at tilsidesætte den demokratiske afgørelse. Det samme kan siges hensyn til bopælspligtsdommen, hvor vi havde en klar protokol, protokol 16; den blev også tilsidesat.

Sådan er det. Man må pege på dom efter dom, hvor Domstolen indtager en mere og mere politisk stilling. Hvis man ser det over tid og ikke bare fokuserer på de seneste afgørelser, som også er væsentlige og er af stærkt kritisabelt indhold, er der ingen tvivl om, at lige siden 1960'erne, hvor EF-Domstolen slog fast, at EF-retten skal have forrang – det var ikke politikerne, men dommerne, der slog det fast – har der været den her tendens til politisk aktivisme. Særlig efter at man fik den unionsmæssige overbygning i 1993 med Maastrichttraktaten, er det gået helt grasset, hvis jeg må bruge et lidt frimodigt udtryk. Særlig på de sociale områder har EF-Domstolen tiltaget sig meget store kompetencer. Det er EF-Domstolen, som i dag – alene i kraft af, at EF-Domstolen har besluttet, at det skal være sådan – har den endelige afgørelse om tredjelan-

des borgeres opholdsret i EU, i spørgsmålet om ret til dagpenge, børnepenge, studenterydelser. Alle sådan nogle ting, som med den måde, som vi har bygget vores finanslov op på, er nært forbundet med det nationale velfærdssystem, er blevet juridiske afgørelser.

Der er ingen tvivl om, at for helt almindelige mennesker som mig og forhåbentlig de fleste her i Folketinget vil spørgsmålet om, hvem der skal have børnepenge, hvem der skal have studietilskud, hvem der skal have dagpenge, altså hvem der skal have penge fra den danske finanslov, være en politisk afgørelse. Der skal i EF-Domstolen ikke indover; der skal EF-Domstolen tværtimod holde sig væk.

Derfor har vi et behov for at stække Domstolen. Vi har et behov for, at EF-Domstolen får at vide, at den ikke skal træffe politiske afgørelser. Vi har noget lignende i den danske grundlov i en af bestemmelserne i § 60, hvor man konstituerer domstolens virke. Her skriver man meget klart, at de danske dommere alene skal rette sig efter loven. Jeg synes, at det ville være rigtig godt, når nu både udenrigsministeren og andre af de mere skeptiske ordførere har anført, at man overhovedet ikke kan gøre det her, hvis man kan finde inspiration i, hvordan det her problem formuleres i grundloven, så man kan sikre, at Domstolen ikke er en politisk enhed, men en juridisk enhed.

En af de helt afgørende sager har selvfølgelig været miljødommen – den dom, hvor man simpelt hen flyttede rundt på traktaterne. Her var der heller ikke tale om, at der var uklarhed; her var der heller ikke tale om, at politikerne ikke havde kunnet finde et ordentligt kompromis. Der var ganske enkelt tale om, at Domstolen var utilfreds med, at hollænderne og franskmændene havde sagt nej til EU-forfatningen, til kronen på det i værk, som man havde arbejdet på i 50 år.

Domstolen var uenig i, at forfatningen ikke var god. Den var uenig med befolkningerne, og derfor traf man en klokkeklar politisk afgørelse om, at retspolitikken ikke længere var et mellemstatsligt anliggende. Det var ikke et anliggende, hvor medlemslandene skulle have vetoet, og det var ikke et anliggende, hvor EF-Domstolen kun havde begrænset tilgang. Nej, det var pludselig et overstatsligt anliggende, på trods af at selv folk, der ikke har nogen som helst juridisk baggrund, men blot er i stand til at håndtere deres modersmål på skrift, vil kunne konstatere, at det er fuldstændig klart, at der på det